

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Almere Poort

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

20 juli 2016 / projectnummer: 3120

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Almere heeft het voornemen het bestemmingsplan voor het gebied Almere Poort te actualiseren. Het plan omvat deels het opnieuw bestemmen van reeds gerealiseerde functies en deels het herbestemmen van nog te realiseren woon-, werk- en recreatiegebied. Het plan is plan-m.e.r.-plichtig vanwege de verplichting op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 om een Passende beoordeling op te stellen, met name van de effecten op het buitendijkse Natura2000 gebied en de effecten van toenemende stikstofemmissies. Daarnaast is het plan mogelijk plan-m.e.r.-plichtig omdat het kaderstellend is voor m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten, danwel project-m.e.r.-(beoordelings)plichtig. De gemeente is voornemens een gecombineerd plan/project-m.e.r. op te stellen.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Alternatieven/scenario's die inzichtelijk maken hoe de ontwikkeling van de wijk inspeelt op de onzekere vraag naar woningaantallen, woonmilieus, werken en recreatie;
- Inzicht in de ontwikkelingen rond het Natura2000 gebied buitendijks en de effecten daarvan. Inzicht in eventuele stikstofeffecten op gevoelige gebieden als het Naardermeer (Passende beoordeling);
- Inzicht in de ontwikkelingen binnen bos- en natuurpercelen binnendijks en de effecten daarvan op de leefgebieden van beschermde soorten en op regelgeving (Nationaal Natuur Netwerk-bescherming, eventuele compensatie);
- De informatie dient op een heldere, toegankelijke manier gepresenteerd te worden.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau m.e.r. bestemmingsplan Almere Poort d.d. 21 april 2016 van Tauw bv (hierna: de Notitie R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de Notitie R&D voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 3120 in te vullen in het zoekvak.

2. Achtergrond en besluitvorming/of/ probleemstelling, doel, beleid en besluiten

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Zet in het MER uiteen wat de doelstellingen van het voornemen zijn en gebruik zoveel mogelijk kwantitatieve criteria waaraan getoetst kan worden wanneer het doel bereikt is. Geef daarbij een onderbouwde behoefte- en aanbodanalyse voor de vraag naar woningen, bedrijven en kantoren aan de hand van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Onderbouw ook de behoefte aan voorzieningen voor sport en recreatie, die in het voornemen een plek kunnen vinden. De Commissie adviseert een vooruitblik voor de komende 25 jaar te geven, zodat in beeld gebracht wordt hoe de behoefte aan starters- en eengezinswoningen zich op langere termijn ontwikkelt. Ga daarbij ook in op de overige ruimtelijke plannen in de gemeente zoals Almere Weerwater en Oosterwold.

Beschrijf eerdere besluiten zoals de Structuurvisie Almere Poort in 1998 en de sindsdien opgetreden veranderingen die het nodig maken om een nieuw bestemmingsplan op te stellen.

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het voornemen en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- Rijkstructuurvisie
- Partiële Herziening Omgevingsplan Flevoland water 2015
- Ontwikkelingsplan Duin (2011)
- Ondernemingsplannen Poort (2009,2012)
- Ecologisch masterplan (2005)
- het groenblauwe raamwerk van Almere 2.0 (onderdeel RRAAM, 2012)
- de Flevolandse ecologische hoofdstructuur (of het NNN)
- Kleur aan Groen (2014)
- Ontwikkelingsplan Pampushout Zuid (2013)
- Almere Principles
- Natuurbeschermingswet 1998 en het PAS
- Wet Natuurbescherming 2017

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het bestemmingsplan. Omdat het bestemmingsplan na circa 2019 deel van het omgevingsplan gaat uitmaken, adviseert de Commissie aan te geven of en in hoeverre op de Omgevingswet geanticipeerd wordt. Daarnaast zullen mogelijk andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen, bijvoorbeeld een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet, een hogere waardenbesluit in het kader van de Wet geluidhinder of een vergunning als bedoeld in artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van zandwinning in Natura 2000-gebied. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft stedelijke ontwikkelingen, zoals woningen, maatschappelijke voorzieningen, bedrijfs- en kantoorpanden en sport- en recreatievoorzieningen. Tevens betreft het buitendijkse ontwikkelingen, zoals 20 woningen nabij de jachthaven, het verbreden van het Almeerderstrand en het verplaatsen van het catamaranstrand.

Deze voorgenomen ontwikkelingen vragen veel zand, waarvan het de bedoeling is dit op korte afstand uit het Markermeer of IJmeer te halen². Betrek deze deelactiviteit in de alternatieven en effectomschrijving³ òf maak duidelijk dat de uitvoeringswijze en milieueffecten van deze zandwinning al in een andere procedure aan de orde zijn gekomen.

Beschrijf hoe de gestelde doelen de keuze en de afbakening van de alternatieven hebben bepaald.

3.2 Referentie

In de Notitie R&D is de referentiesituatie juist beschreven. Omdat echter niet alle lezers bekend zijn met de gebruikte terminologie daarin, adviseert de Commissie in het MER in heldere bewoordingen aan te geven welke ontwikkelingen wel en welke ontwikkelingen niet meegenomen worden in het onderzoek naar de te verwachten milieueffecten.⁴

3.3 Alternatieven

In de Notitie R&D wordt aangegeven dat slechts één alternatief beschreven wordt vanwege gemaakte afspraken met marktpartijen. In een MER dient echter ingegaan te worden op redelijke alternatieven/scenario's en de te verwachten milieueffecten van die alternatieven. In de voorgaande periode is juist gebleken dat de vraag zich anders kan ontwikkelen dan vooraf ingeschat. De Commissie vindt het daarom in ieder geval voor de hand liggen een alternatief te beschrijven dat uitgaat van een gefaseerde ontwikkeling en een scenario met veel en een scenario met weinig groei. Wellicht is ook een alternatief denkbaar waarbij (een deel van) het in het ene deelgebied geplande programma in een ander deelgebied uitgevoerd wordt.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

De gemeente is voornemens de bestemmingen globaal te regelen. Op die manier heeft de eindgebruiker meer mogelijkheden kavels naar eigen wens in te richten. In het MER dient

² Zo is gebleken uit mondelinge informatie tijdens het locatiebezoek.

³ Zie ook inspraakreactie Provincie Flevoland.

⁴ In de Notitie R&D lijken de oppervlaktematen niet helemaal te kloppen.

daarbij uitgegaan te worden van de maximale invulling⁵. Zo is bijvoorbeeld te zien dat op de reeds gerealiseerde zelfbouwbouwkwavel de woning vrijwel de hele kavel beslaat. Dat heeft milieugevolgen voor water, natuur en bodem. Breng deze gevolgen in beeld.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor bijvoorbeeld lucht-, water-, bodemkwaliteit en aantallen geluidgehinderden worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

4.2 Bodem en water

De bodem van Almere daalt op veel plekken. Geef aan welke daling in Almere Poort verwacht wordt in de planperiode. Ga daarbij in op de vraag of deze daling leidt tot de noodzaak voor verdere verlaging van het waterpeil. Als dat het geval is, dienen ook de mogelijke secundaire effecten van de peilverlaging in beeld gebracht te worden zoals een sterkere kwelstroom.

In het deelgebied Duin wordt extra veel zand opgebracht om een bijpassend reliëf en woonmilieu te creëren. Beschrijf hoe deze zandbelasting doorwerkt op de bodem en het (grond)waterregiem, ook en met name voor direct aangrenzende beboste delen die niet worden opgehoogd.

De verhoging van de woningdichtheden kan leiden tot verregaande verstening van het bebouwde gebied, met een daaraan gekoppelde afname van de infiltratiecapaciteit in de bodem. In combinatie met door klimaatverandering steeds zwaardere regenbuien, kan dit voor wateroverlast zorgen⁶. Maak duidelijk hoe dit wordt voorkomen.

De Europese Kaderrichtlijn Water stelt de (ecologische) waterkwaliteit centraal: is het water helder? Zit er veel leven in? Het buitendijkse gebied is onderdeel van een KRW-waterlichaam⁷. Beschrijf de effecten van de ontwikkelingen op de ecologische waterkwaliteit alhier. Geef ook voor het binnendijkse gebied aan of hier KRW-waterlichamen liggen (of 'KRW-overige wateren') en zo ja, hoe de ecologische waterkwaliteit beïnvloed wordt door de ontwikkeling van de wijk.

Buitendijks is de waterveiligheid een andere dan binnendijks. Geef voor de geplande woningen, winkels en recreatieve infrastructuur aan of en hoe de waterveiligheid in het buitendijkse gebied geborgd is. Geef voor de dijk zelf aan of die nog aanpassing behoeft door de voorgenomen activiteit of autonoom, als gevolg van aanscherping van veiligheidseisen.

⁵ Hiermee wordt een maximaal ongunstige invulling voor het milieu bedoeld. Deze kan per milieueffect respectievelijk deelactiviteit verschillen, zodat de Commissie aanbeveelt deze apart te onderscheiden.

⁶ Zie inspraakreactie Provincie Flevoland.

⁷ Zie inspraakreactie Rijkswaterstaat Midden-Nederland.

4.3 Natuur

Almere Poort is nu al rijk aan natuur. Binnendijks ligt veel bos, moeras en water, vaak als onderdeel van de EHS, met bijzondere bewoners en passanten zoals bever, raaf, ree en otter. Daarnaast zijn er braakliggende terreinen, waar sommige pionierssoorten een habitat vinden. Buitendijks komt hier nog de dimensie bij van het Natura2000 gebied Markermeer en IJmeer.

4.3.1 Binnendijks gebied

Beschrijf het groen blauwe raamwerk binnen Almere Poort als geheel, voor wat betreft ligging en habitats. Geef aan welke bijzondere en beschermde soorten hier een leefgebied vinden en/of welke er nog worden verwacht. Geef aan op welke plekken het groen blauwe raamwerk geraakt kan worden door de verdere ontwikkeling van Almere Poort. Besteed hierbij bijzondere aandacht aan:

- A. deelgebied Duin;
Hier resteren twee boskernen, met onder andere opstanden uit naaldhout en mogelijk de raaf als bijzondere soort. Geef aan hoe de ontwikkeling van deze boskernen is voorzien. Geef aan hoe de zandophoging in Duin naar verwachting doorwerkt op het bos, direct of via het watersysteem. Beschrijf de eventuele effecten van de duinontwikkeling op bijzondere en beschermde soorten.
- B. transformatiegebied Pampushout;
Hier is in Pampushout 1-2 de bouw van woningen in het bos voorzien, maar mogelijk ook de bouw van een aangrenzende luthof en de ontwikkeling van een rietzone⁸. Beschrijf de voorgenomen ontwikkeling en geef aan hoe deze zich verhoudt tot de EHS-status. Geef aan hoe de bouw naar verwachting doorwerkt op het ecosysteem in Pampus-hout, zeker nu de omvang van de kavels wordt verkleind.
- C. ecozone Poort;
Deze zone is nu al belangrijk voor de migratie van onder andere wetlandsoorten. Ga na hoe de ontwikkeling van de wijk doorwerkt op de verbindingsfunctie van deze zone en op de habitats daarbinnen.
- D. de omgang met natuur op braakliggende terreinen;
Op opgespoten terreinen die door terugvallende marktvaart lang braak blijven liggen, ontwikkelt zich eveneens natuur. Soms betreft het soorten zoals verschillende plevieren of veldleeuwerik die in het landelijk gebied steeds minder terecht kunnen en daardoor bedreigd zijn. Geef aan waaruit deze tijdelijke natuur in Almere bestaat en hoe daarmee wordt omgegaan, zowel qua regels (strategie voor 'oprolnatuur?') als praktisch. Dit kan bijvoorbeeld als onderdeel van een scenario/alternatief met verminderde vraag naar bedrijven of woningen.

4.3.2 Buitendijks gebied

De begrenzing van het Natura2000 gebied wijkt iets af van die van de EHS, maar beide sluiten vrij nauw aan op de haven en stranden waar uitbreidingen en verschuivingen zijn voorzien. Neem daarom een duidelijke kaart op waarop de reikwijdte van de voorgenomen uitbreidingen/aanpassingen in gebruik te zien is in relatie tot de beschermde gebieden. Ga

⁸ Zie onder andere inspraakreactie Flevolandschap.

daarbij ook in op de uitbreiding van het Almeerderstrand en verplaatsing van het Meerstrand en de natuurcompensatie die hier gezocht wordt. In de inspraak komt naar voren dat hier mogelijk een deel van de catamarans blijft liggen en dat het natuurcompensatiegebied juist voor kitesurfen is ingericht. Verschaf hierover duidelijkheid.

Voor de beschermde gebieden is in de Notitie R&D al aangegeven dat er een Passende beoordeling wordt opgesteld van de voorgenomen activiteit. Deze richt zich met name op de rivierdonderpad en een aantal watervogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangegeven. Ga in de Passende beoordeling tevens in op mogelijke verstoring van watervogels als gevolg van evenementen en de gevolgen van een toename van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige habitattypen in omliggende Natura 2000-gebieden. Mogelijk dient de Passende beoordeling ook betrekking te hebben op zandwinning, indien de zandwinning tevens deel uitmaakt van het voornemen.

Behalve de instandhoudingsdoelen zijn de overige aanwezige soorten van belang, onder andere vanwege de toekomstige Wet Natuurbescherming⁹. Dit geldt ook voor delen net buiten de EHS/Natura2000 zoals de kalkrijke zandgroeiplaatsen langs het Almeerderstrand, met onder andere orchideeën. Beschrijf welke beschermde soorten voorkomen. Geef aan hoe ze door het voornemen geraakt kunnen worden en welke maatregelen zijn voorzien om nadelige effecten te mitigeren of compenseren.

4.4 Verkeer

Breng in beeld wat de autonome ontwikkeling is van het verkeer in en rond Almere Poort. Werk met scenario's¹⁰ als het gaat om onzekere ontwikkelingen die (significante) invloed kunnen hebben op bijvoorbeeld de intensiteiten en afwikkeling van het verkeer op de nabijgelegen Hoge Ring en A6, zoals de ontwikkeling van Almere Weerwater/Floriade en Oostervold. Geef daarbij tevens aan wat de uitgangspunten zijn van de prognoses en welke modellen en veronderstellingen over groei, inwoners en arbeidsplaatsen zijn gehanteerd.

Breng ook in beeld wat de ontwikkeling is van het spoorvervoer en dan met name de bezetting en capaciteit op het spoortraject Almere Poort – Weesp.

Ga na wat mogelijke verdere ontwikkelingen zijn in de regio (Almere Pampus en de IJmeerverbinding) en ga na wat deze voor het plan kunnen betekenen.

Laat zien wat de verkeersproductie is van de verschillende functies, zowel in termen van autoverkeer, vrachtverkeer en langzaam verkeer. Deze gegevens zijn weer invoergegevens voor de effectberekeningen voor geluid, lucht en verkeersveiligheid. Houd daarbij rekening met het feit dat niet voor alle milieueffecten dezelfde invulling maatgevend is. Voor (verkeers-) geluid zal bijvoorbeeld arbeidsintensieve invulling van bedrijfs- en kantorenlocaties maatgevend zijn, terwijl voor omgevingshinder juist evenementen en industrie maatgevend zijn. Reken desgewenst met verschillende maatgevende invullingen en faseringen. Besteed bijzon-

⁹ Naar verwachting treedt de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017 in werking.

¹⁰ Dit in aanvulling op hetgeen hierover in paragraaf 3.3 is opgemerkt.

dere aandacht aan de verkeersproductie (aantallen, tijdstippen, piekbelastingen, parkeer capaciteit) van de evenementenlocaties. Laat vervolgens de effecten zien op de afwikkeling van het verkeer en dan met name op de kruispunten en aansluitingen op hoofdwegen.

Geef een indicatie van het te verwachten openbaar vervoergebruik (trein en bus, ketenvervoer) en hou daarbij rekening met fasering en flexibiliteit in het plan, die dit positief of negatief kunnen beïnvloeden.

Geef tenslotte een indicatie van de te verwachten verkeersonveiligheid en de maatregelen die worden genomen om deze te verbeteren. Let daarbij ook op mogelijke barrièrewerking van wegen, busbanen, spoorwegen en oversteekvoorzieningen voor langzaam verkeer.

4.5 Geluid en luchtkwaliteit

Onderzoek de geluidsbelasting op de geluidgevoelige bestemmingen en het voor geluid belaste gebied. Beschrijf eventuele mitigerende maatregelen. Denk daarbij in het bijzonder aan eventuele geluidsproductie en overlast van de evenementen.

Beschrijf de te verwachten luchtkwaliteit als gevolg van het plan en besteed in het bijzonder aandacht aan de concentratie van roet in de lucht. Roet heeft een sterk effect op de volksgezondheid, en de relatie met hoge verkeersbelasting is sterker dan die tussen verkeer en het (wel genormeerde) Fijn Stof. In de omgeving van de aansluiting Hoge Ring –A6 blijkt de roetconcentratie nu al vrij hoog te zijn.

Onderzoek de cumulatieve effecten van geluid door de A6, de spoorlijn en evenementen op het Almeerderstrand op de geluidgevoelige bestemmingen.

4.6 Externe veiligheid en straling

In het gebied bevinden zich hoogspanningsleidingen en mogelijk gasleidingen. Beschrijf de gevolgen daarvan voor externe veiligheid, stralings- en geluidhinder en hoe deze nadelige effecten worden voorkomen danwel beperkt.

4.7 Gezondheid

In de Notitie R&D is aangegeven dat de gezondheidseffecten in beeld worden gebracht aan de hand van de GES-methodiek. De Commissie wijst erop dat bij de toepassing van de GES-methode, door de grote (of ruime) klasseindeling, verschillen tussen varianten ten onrechte weg kunnen vallen als ze in dezelfde klasse zitten, of juist onevenredig worden vergroot als ze rond de klassegrens zitten en naar een hogere of lagere klasse schuiven. Ook zijn de gezondheidseffecten vanuit verschillende milieuaspecten (lucht, geluid, externe veiligheid) niet optelbaar tot één gezondheidseffectscore. Om deze reden geeft de Commissie in overweging de gezondheidseffecten te bepalen via gebruikmaking van de MGR (Milieu Gezondheids Risico)-indicator¹¹, als deze beschikbaar is.

¹¹ Deze is gebaseerd op de DALY en drukt het risico op milieu gerelateerde ziektelast uit als percentage van de totale te verwachten ziektelast. De MGR-indicator wordt momenteel ontwikkeld door RIVM. Met de MGR-indicator is het mogelijk het milieugezondheidsrisico weer te geven op een specifiek wijk of regio. Lokale verschillen in

Beschrijf ook in welke mate de invulling van de deelgebieden een positieve bijdrage aan de gezondheid levert door het stimuleren van groen, recreatie en (gezond) bewegen in de directe leefomgeving.

Voor gezondheidseffecten worden volgens de Notitie R&D de micro-Teslazonen beschreven van de magnetische veldsterkte van hoogspanningsleidingen. Geef in het MER aan welke beperkingen aan de invulling te verwachten zijn en welke drempelwaarden voor de blootstelling daarbij worden gehanteerd.

4.8 Landschap en cultuurhistorie

De Commissie realiseert zich de bijzondere positie van Almere – als nieuw ontgonnen land – in dit verband, maar er zijn wel archeologische waarden en het is ook niet ondenkbaar dat er, zoals in de rest van de Flevopolder jonge monumenten of landschappen zijn, die het behouden waard zijn. Beschrijf deze in het MER en geef aan hoe nadelige effecten kunnen worden voorkomen.

Beschrijf verder het effect van de gewijzigde woningdichtheden op de landschappelijke kwaliteiten van de parkzones.

5. Overige aspecten

5.1 Leemten in milieu-informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt, op korte termijn kan worden ingevuld.

5.2 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹² Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹³

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, dat wil zeggen het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);

milieugezondheidseffecten kunnen zo onderling, op verschillende aggregatieniveaus, worden vergeleken. De MGR-score kan uitgesplitst worden naar milieufactor (luchtverontreiniging, geluid, etc.), maar ook naar bron (bijvoorbeeld wegverkeer en industrie) of naar de aard van het gezondheidseffect. Zie Roels et al (2014): 'Gezondheid en veiligheid in de Omgevingswet; Doelen, normen en afwegingen bij de kwaliteit van de leefomgeving', RIVM-rapport 2014-0138.

¹² Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹³ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven en scenario's, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven en scenario's;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten ge-evalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹⁴

5.3 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven¹⁵. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

¹⁴ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

¹⁵ Hier wordt ook in de inspraakreacties expliciete aandacht voor gevraagd.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Almere

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D11.2

Activiteit: stedelijke ontwikkeling

Bijzonderheden: plan-m.e.r.-plichtig vanwege Passende beoordeling

Procedurele gegevens:

Aankondiging start procedure: 20 mei 2016

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 23 mei 2016 t/m 20 juni 2016

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 juli 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. drs. G. Gabry

dhr. ir. J.E.M. Lax

dhr. drs. A. van Leerdam

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

mw. mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie de website op de pagina *Wat doet de Commissie* in het hoofdstuk Advisering (www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie).

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Bestemmingsplan Almere Poort, 21 april 2016

De Commissie heeft kennis genomen van 7 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 30 juni 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

